

Bijeenkomst Samenwerkende gemeenten Zuid-Limburg

19 november 2025 | Raadzaal Geleen – Gemeente Sittard-Geleen

Aanwezig: Diana van Grunsven, Paul Berghs (Beek), Vincent Paulissen (Beekdaelen), Roy Mevissen (Brunssum), Nico Kösters (Heerlen), Roel Aarts (Eijsden-Margraten), Patricia Goossens (Meerssen), Koen Beumers, Natalie Noordam (Gulpen-Wittem), Sven Willems, Rob Mullenders, Cyril Frijns (Vaals), Paul Storcken, Marcel Lahaye (Valkenburg), Jos Vanhommerig, Patrick Königs (Simpelveld), Servé Notermans (Stein), Ivo Laurentzen, Marcel Vaassen (Landgraaf), Sven Hannemann (Maastricht), Ton Brands, Saja Erens (Provincie Limburg).

Gasten: Rick Smeets en Marc Bakker (loonbedrijf SMEMO) voor deel Eikenprocessierups

1. Opening

De bijeenkomst werd geopend met een welkom aan alle aanwezige vertegenwoordigers van de Zuid-Limburgse gemeenten en samenwerkende partners. Een bijzonder welkom aan de gemeente Gulpen-Wittem om als niet deelnemende gemeente van het samenwerkingsverband de bijeenkomst bij te wonen.

2. Project Aziatische Duizendknoop

Tussen maart 2024 en maart 2025 heeft Samenwerkende gemeenten Zuid-Limburg een project voor provincie Limburg uitgevoerd in het kader van gebiedsgerichte samenwerking. Na het indienen van de benodigde stukken heeft de provincie het project goedgekeurd en kunnen de resultaten worden gedeeld.

Het beheerplan is opgesteld op basis van de input door de deelnemende gemeente, kennis en onderzoek. Het plan is een instrument voor de gemeenten om beleid te vormen en biedt ondersteuning voor de uitvoering.

Bij het beheerplan zijn tools ontwikkeld om bewustwording bij betrokken partijen en burgers te vergroten. Een voorbeeld is de poster.

2.1 Doelstellingen

- Kennisuitwisseling tussen beleidsmakers, beheerders en uitvoerders.
- Voorlichting via folders, websites en borden.
- Periodiek overleg met gemeenten, provincie, terreinbeheerders, aannemers, afvalverwerkers en kennisinstellingen.
- Pilots rond effectiviteit, uitvoerbaarheid en kosten.

2.2 Projectkaders en kernopdrachten

- Hoofddoel was bewustwording creëren bij alle betrokken partijen en burgers.
- Binnen het project werd gewerkt aan gebiedsgericht beheer, inventarisatie en kaarten met groeihaarden.
- Eindproduct is het beheerplan met daarin de kansen en bedreigingen en intenties van de samenwerkende gemeenten.

2.3 Resultaten 2024-2025

Toelichting op de kennisbijeenkomsten, trainingen, werkbezoek Amsterdam, symposium, deelname NVWA.

2.4 Pilots

Toelichting op de proeven als Roots-reset, thermische bestrijding, ontgraven en hergebruik, kokend water.

2.5 Uitdagingen

Interne afstemming, afspraken met afvalverwerkers, registraties, samenwerking terreinbeheerders.

2.6 Conclusie

Bewustwording leidt tot beleid en structureel budget.

2.7 Toekomst

Al is het programma voor de provincie afgerond, toch wordt er verder gewerkt aan kennisoverdracht, eenduidige communicatie, dataverzameling, beleidsvorming en eventuele samenwerking in uitvoering. Tijdens de volgende bijeenkomsten van de samenwerkende gemeenten zal het thema standaard op de agenda staan.

3. Jaarprogramma 2026 Samenwerkende gemeenten Zuid-Limburg

Zoals elk jaar wordt het programma voor het aankomende jaar besproken en vastgesteld. (zie presentatie en bijgevoegd jaarprogramma).

4. Dennenprocessierups

3.1 Verspreiding

Leeft op dennen, brandhaard nu hoogtelijn Parijs-Nance, verspreiding 5,5 km/jaar, barrières in België (minder waardplanten en lagere temperatuur).

4.2 Monitoring

In 2025 zijn er zes feromoonvallen in de gemeenten Kerkrade (1), Vaals(1), Sittard-Geleen(1), Maastricht(1) en Eijsden-Margraten(2) ingehangen. Er zijn geen vlinders waargenomen.

4.3 Strategie 2026

Om de aangekondigde komst en intensiteit goed in beeld te hebben, zal de monitoring worden geïntensiveerd. Zo ontstaat er rust bij de politiek en burger en kan tijdig kan worden geschakeld. Met Belgisch Limburg wordt de monitoring afgestemd(uitwisseling van data).

- ➔ Uitbreiding feromoonvallen, internationale afstemming, modelteksten voorlichting voor politiek en burger, deelname internationale kennisgroep en platform processierups.

Locaties nieuwe feromoonvallen (5) : Meerssen (1), Eijsden-Margraten (1), Brunssum (1), Heerlen (1), Beekdaelen (1).

5. Evaluatie Eikenprocessierups 2025

5.1 Afspraken

Op basis van het onderzoek (eipakketten en vlindervangst) was de verwachte plaagdruk EPR laag en is het advies uitgebracht om alleen de eiken in en rondom hotspots(winkelcentra, scholen, recreatie en sport,...) te spuiten. De meeste gemeenten hebben dit advies overgenomen en daardoor is er in 2025.

Het verzoek om voor 1-3-2026 kenbaar te maken hoeveel eiken bespoten worden in 2026. Dit in verband met planning en capaciteit aannemer. Gegevens aanleveren bij Jean-Pierre

5.2 Terugblik

Communicatie, planning, uitvoering, nazorg goed verlopen.

5.3 Resultaten

Lage plaagdruk, minder dan 50 (kleine) nesten waargenomen, ondanks significante daling gespoten bomen.

Meer vlinders dan voorgaande jaren gevangen. Echter in relatie tot aantal bespoten bomen is er geen significante stijging en het betreft een toename van enkele vlinders. Zie presentatie.

5.4 Advies 2026

Wederom hotspots spuiten, onderzoek voortzetten, budget reserveren voor reactieve bestrijding.

7. Aziatische Hoornaar

7.1 Terugblik

Paniekfase in 2025: Wat is het risico op schade biodiversiteit en volksgezondheid?

7.2 Missie

Gerichte monitoring, opsporing, samenwerking, uniforme aanpak.

7.3 Waarnemingen

Data verzameld via waarnemingen.nl 2025: 5109 meldingen, ca. 280.000 hoornaars.

7.4 Beslisboom

Risicoanalyse op basis van menselijke activiteit, aantallen en incidenten.

8. Interactieve sessies

Leren van elkaar, beleidsstatus, gezamenlijke visie, ecologie, acties 2026. (Zie verslag interactieve sessie AH).

9. Afsluiting

Dankwoord van Jules en Jean-Pierre.